

Saint Honorat: Saari, joka ruokkii Pyhiä
TEKSTI: Pentti Olkkonen

Rivieran Suomi-Seuran retki Saint Honorat saarelle 16.4.2013

Rooman valtakunta oli suurimmillaan vuonna 117 ja käsitti koko Välimeren ympäristön. Rooma tuli vähitellen yhä vaikeammaksi hallita. 300-luvun alussa keisareita oli jo kaksi, jotka taistelivat keskenään vallasta eli siitä kumpi oli vain Caesar ja kumpi johtava August. Keisari Konstantinus Suuri tuli valtaan v.317 ja hallitsi augustina 20 vuotta. Hän lopetti kristittyjen vainon ja siirsi pääkaupunkinsa Konstantinopoliin. Hän kastatti itsensä kristinuskoon kuolinvuoteellaan v. 337 ja nimitti 3 poikaansa keisareiksi Rooman eri osiin, Länsi- Rooma Britannia, Gallia, Espanja. Itä- Rooma, Bysantti, Balkan, Lähi-itä ja Keski-Rooma eli Lothar. Veljekset alkoivat pyrkiä keskenäisesti kilpaillen, toisiaan vastaan sotien ja tappaen suurempaan valtaan eli augustukseksi. Tästä ajasta alkoi Rooman valtakunnan rappeutuminen ja kristinuskon vapaa leviäminen.

Trajanuksen Rooma

Honoratus

Honoratus syntyi n. v. 350 pakanalliseen roomalaisperheeseen Galliassa. Hän tutustui nuoruudessaan munkkiin nimeltä Caprasius. Honoratus antoi kastaa itsensä kristinuskoon yhdessä veljensä Venantuksen kanssa. He halusivat purjehtia yhdessä erakkona eläneen munkin Caprasius kanssa Pyhään maahan ja elää sitten erakkona Kreikassa. He lähtivät matkaan laivalla Marseillesta, mutta jo menomatalla he sairastuivat ja Venantius kuoli. Honoratus ja Caprasius lähtivät maitse paluumatkalle Rooman kautta Provenceen. He asettuivat asumaan erakkoina Esterelin vuorille. Frejusin piispa Leontius kertoi heille kuitenkin villoista Lerinsin saarista, joista pienempi sopisi hyvin luostaripaikaksi. 400- luvun vaihteessa Honoratus yhdessä toverinsa Caprasiuksen kanssa saapui Lerinsin saarille. Niistä pienempi, myöhemmin Saint Honorat niminen, oli käärmeiden valtaamana asumaton. Hän hävitti käärmeet, legendan mukaan kiipeämällä palmuun ja rukoilemalla.

400- luvun alussa Länsi Rooman keisarina oli Konstantinus Suuren pojanpoika Konstantinus III. Hän pakeni Britanniasta, joutui piiritetyksi Arlesissa ja kuoli vuonna 411.

V. 410 Honoratus ja Caprasius perustivat luostarin. Se houkutti nopeasti useita uskovaisia, joista monista myöhemmin tuli piispoja eri alueille. Honoratus itse nimitettiin v. 426 Arlesin arkkipiispaksi Hän kuoli vuonna 429 ja julistettiin myöhemmin Pyhäksi, kuten myös Caprasius.

Rooman valtakunnan hajotessa 480-luvulla alkoivat Reinin takana asuneet frankit valloittaa Galliaa ja Ranska alkoi muodostua erillisinä herttuakuntina. Provence siirtyi osaksi frankkien valtakuntaa v. 536 ja muodosti oman herttuakunnan. Näinä levottomina aikoina St. Honoratin luostari muodostui huomattavaksi kristilliseksi

KUVA: PB

keskukseksi ja sai paljon uusia asukkaita. V. 660 Benediktiinit korvasivat Honoratuksen luostarijärjestelmän. Vuonna 690 saarella asui munkkeja n. 3700. Saari oli kuitenkin jatkuvien mereltä ja maalta tulevien ryöstö- ja hävitysretkin kohteena. Seuraavien vuosisatojen aikana saraseenit olivat jatkuvana vaarana ja vuoden 732 hyökkäyksessä sai surmansa yli 500 munkkia ja luostari vaurioitui pahoin. Pipin Pieni oli silloin frankkien kuninkaana ja määräsi luostarin rakennettavaksi uudelleen.

KUVA: GW

KUVA: PB

Frankkien valtio oli laajimmillaan Kaarle Suuren valloitusten jälkeen vuonna 814. Siihen kuuluivat alueet Tanskan rajalta etelään käsittäen Saksan, Sveitsin, Benelux-maat ja Ranska suurimmilta osin ja osa Espanjaa.

Verdunin sopimuksella v. 843 jaettiin frankkien valtakunta kolmen Kaarle Suuren pojanpojan kesken. Länsi- Frankian sai Kaarle Kaljupää ja se käsitti suuren osan nykyistä Ranskaa. Lisäksi nopeasti hajonneen Keski-Frankian länsiosat mm. Burgund, Elsass ja Provence liittyivät seuraavien vuosisatojen kuluessa osaksi Ranskaa.

Provencen herttuat pysyivät jatkuvan ryöstelyn ja valloitusyritysten seurauksena luostaria rakentamaan linnoitetun luostarirakennuksen saaren etelärannalle. Sen ensimmäinen osa valmistui v. 1073. Samalla herttuat toivoivat luostarin linnoittavan mantereelta Suquetin kukkulan, ja niin Cannes sai alkunsa. Merirosvot valloittivat saaren kuitenkin uudelleen jo 1180. Linnoitusta laajennettiin saaren suojelemiseksi ja linnoituksissa oli parhaimmillaan yli 1500 sotilasta. Ranskan kuningas yritti saada Paavia julistamaan saaren valtion omaisuudeksi, jotta se olisi voitu muuttaa sotilastukikohdaksi. Siinä kuninkaat eivät koskaan onnistuneet. Välimeri oli ennen Amerikan mantereen löytymistä kaikkien laivastojen päämerialuetta, joten St Honoratia uhkasivat vuorollaan, genovalaiset 1400- luvulla, espanjalaiset 1600- luvulla ja itävaltalaiset 1700- luvulla.

Luostari säilyi, mutta heikkeni hyökkäysten ja kirkollissaatavavelvoitteidensa seurauksena vähin erin.

KUVA: PB

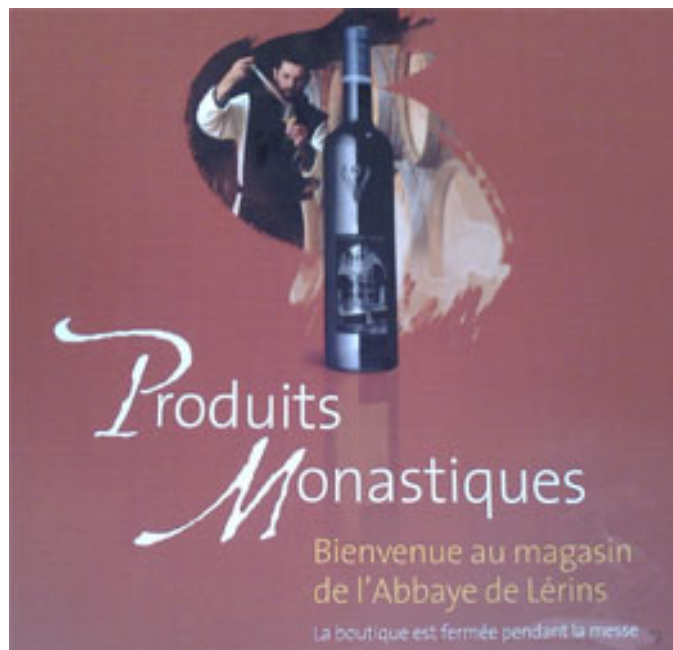
V. 1788, siinä missä kuninkaasivat onnistuneet, niin Ranskan vallankumous sen teki ja sosialisoi saaren. Ranskan vallankumouksen seurauksena, luostari menetti omistusoikeutensa saareen, ja lopetettiin. Samalla myös Cannesin kaupunki vapautui luostarin valvonnasta ja alkoi kehittyä omana kaupunkinaan. Saaren osti v. 1791 omistukseensa Comédie Française näyttelijätär Marie-Blanche Alziary de Roquefort. Hän sai vauhtia Cannesin huvielämään ja kaupunki kasvoi. Englantilainen lordi Brougham oli valovoimainen poliitikko, joka kuitenkin tupeksi brittien koulu-uudistuksen kanssa ja joutui lähtemään sairaslomalle. Lomallaan hän matkusti Cannesiin ja Saint Honoratiin. Suotuisa ilmasto sai hänet paranemaan ja palattuaan Englantiin hän alkoi voimakkaasti suosittelaa brittiaristokraateille Rivieran ja Cannesin etuja lomailukohteena. Tältä ajalta, 1800-luvun alkupuolella, juontaa Cannesin suosio englantilaisten matka- ja lomakohteena. Venäläiset aristokraatit saapuivat Pietarista vähän myöhemmin. Mme Alziary de Roquefortin omistuksen jälkeen saari myytiin parikin kertaa ennen 1800-luvun puoliväliä.

KUVA: PB

Vuonna 1859 saaresta järjestettiin huutokauppa. Siinä sen osti Frejusin piispa Monsignor Jordany. Hän luovutti saaren luostariksi Sikstiiniläismunkeille. Heidän toimintansa jatkuu edelleen. Nykyisin saaren omistaa sikstiiniläisten Congregation de Sénanque.

Nykyään luostari on keskittynyt viinin viljelyyn luonnon mukaisin menetelmin. Saarella on 8 ha viiniviljelmää, näistä 5 ha punaista ja 3 ha valkoista. Hyönteismyrkkujen ja kemiallisten lannoitteiden käyttö on kielletty ja poiminta tehdään käsityönä. Luostari tuottaa n. 40 000 pulloa vuodessa. Munkkeja asuu luostarissa 20 kpl ja heidän lisäkseen pelloilla työskentelee runsaasti vapaaehtoisia.

KUVA: PB

TEKSTI: Pentti Olkkonen KUVAT: Pia Bertling, Gunnar Wederhorn ja Wikimedia